

ISSN: 2730-3055 (Online)

วารสาร

รัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

SSRU Journal of Public Administration

ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 : (กันยายน-ธันวาคม 2566)
Vol. 6 No. 3 : (September-December 2023)

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

SSRU Journal of Public Administration

ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566)

Vol. 6 No. 3 (September-December 2023)

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพของนักศึกษาและบุคลากรทั้งภายในภายนอกสถาบัน
2. เพื่อนำเสนอและพัฒนาศักยภาพและผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าและบทความทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาและนักวิชาการภายนอก
3. เพื่อให้บริการทางสังคมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

ขอบเขตของวารสาร

1. ขอบเขตของวารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จะครอบคลุมเนื้อหา ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การจัดการ บริหารธุรกิจ ศิลปศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐศาสตร์
2. เนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมดของบทความวิชาการหรือบทความวิจัยที่ส่งมาขอตีพิมพ์จะต้องไม่อยู่ในระหว่างการขอตีพิมพ์หรือเคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อนในวารสารอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. การส่งบทความวิชาการและบทความวิจัยนั้น สามารถส่งโดยตรงไปที่กองบรรณาธิการวารสารผ่านระบบ online Submission ที่เว็บไซต์ บทความทั้ง 2 ประเภท ซึ่งบทความที่ส่งมานั้นจะถูกส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ทำการประเมินแบบ Double-Blinded Review ก่อนที่จะพิจารณาจัดพิมพ์ในขั้นต่อไป
4. การรับบทความของวารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จะเป็นบทความที่มุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีใหม่ ๆ ช่วยขยายองค์ความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในทางวิชาการที่กว้าง และมีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชุดิภาญจน์

ศรีวิบูลย์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐณิภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.วรเดช	จันทร์ศร	มหาวิทยาลัยชินวัตร
ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน	ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ธนสุวิทย์	ทับทิมรัษฎ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา	เมฆขำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา	ชินบุตร	มหาวิทยาลัยทองสุข
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน	แสงดี	มหาวิทยาลัยมหิดล

กำหนดการตีพิมพ์เผยแพร่: วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พิมพ์เผยแพร่ 3 ฉบับต่อปี

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

การเผยแพร่

จัดส่งให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผู้ที่สนใจสามารถค้นหาที่
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/SSRUJPD>

ติดต่อกองบรรณาธิการ

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์: 097-9359356

Website: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/SSRUJPD>

E-mail: touch_life@outlook.co.th

บทความทุกเรื่องที่ดีพิมพ์ได้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ท่าน
ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของบรรณาธิการ

บทบรรณาธิการ

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีที่ 6 ฉบับ 3 กันยายน-ธันวาคม 2566 มีวัตถุประสงค์ของการจัดทำวารสารเพื่อเป็นสื่อการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ผลงานวิจัยและบทความทางวิชาการของอาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และจากการที่วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้รับการรับรองมาตรฐานจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 2 ดังนั้นในการจัดทำวารสารดังกล่าวให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามตัวชี้วัดที่ถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทางศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ได้กำหนดไว้ทางกองบรรณาธิการมีกระบวนการจัดทำวารสารตั้งแต่การรับบทความผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องที่จะพิจารณาบทความแต่ละบทความ ดังปรากฏในหน้าสารบัญ และประกอบไปด้วยบทความทั้งหมด 14 บทความ กองบรรณาธิการขอเสนอบทความที่น่าสนใจดังนี้

ผลกระทบของทักษะความรู้ความสามารถและสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ โดย วนิตา วงศ์ถาวร และดารณี เอื้อชนะจิต ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมและรายด้านของทักษะความรู้ความสามารถ คือด้านความเชี่ยวชาญของวิชาชีพ ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะในการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก และสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน คือ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายในด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา อยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน ภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณของงาน ด้านเวลา ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก และพบว่าภาพรวมของทักษะความรู้ความสามารถและสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ ในทุกด้านหรือตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อิทธิพลของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและกระบวนการจัดการที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย วิฐตาภรณ์ ใจดี และมัทธิมา กรงเด็น ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับข้อมูลทางการบัญชี มีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณแบบเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย ด้านมีความยุติธรรม ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ด้านกำหนดเป้าหมายและ

มาตรฐานได้ชัดเจน ด้านผลสัมฤทธิ์ของงานเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 0.05

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานอะไหล่รถยนต์ โดย **พรศักดิ์ พรสุขสว่าง, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล, สโรชนี ศิริวัฒนา และสุดา สุวรรณภักดิ์** ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงงานอะไหล่รถยนต์มีประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานอะไหล่รถยนต์ภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมักจะมีวิธีในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การส่งมอบสินค้าที่ผลิตทันต่อความต้องการของลูกค้าทั้งภายในและภายนอก มักจะค้นพบวิธีการทำงานให้มีประสิทธิผลมากกว่าเดิม มักจะทำงานได้ดีกว่าโดยเฉลี่ยของคนส่วนใหญ่ และมักจะผลิตผลงานที่ดีเลิศ ตามลำดับ และ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานอะไหล่รถยนต์ คือ การพัฒนาบุคคล ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ผู้ประกอบการโรงงานผลิตอะไหล่รถยนต์สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กร และการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาบุคคล เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานและองค์กรมากขึ้น

กองบรรณาธิการวารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ให้ความสนใจส่งบทความมาลงตีพิมพ์เผยแพร่ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป และขอขอบคุณผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

ผศ.ดร.ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์

บรรณาธิการ

สารบัญ	
บทนำ	I
บทบรรณาธิการ	III
สารบัญ	V
แนวทางการส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ของนักลงทุนรุ่นใหม่ในประเทศไทย Strategy for Success of Investment in the Foreign Exchange Business of New Investors in Thailand	588
สุมิตร อโรรา และ มณีกัญญา นากามัทสึ <i>Sumit Arora and Maneekanya Nagamatsu</i>	
บุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการให้สินเชื่อของ Non-Bank ในเขตกรุงเทพมหานคร Antecedent Factors Influencing the Effectiveness of Non-Bank Lending in Bangkok Metropolitan	600
ศลิษา ชินสุข, ทวี แจ่มจำรัส, ชยภรณ์ ธนาบริบูรณ์ และ สุธา สุวรรณภิมย์ <i>Salisa Chinsuk, Tawee Jamjumrus, Chyaporn Thanabibor and Suda Suwannapirom</i>	
ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สิน ที่มีต่อผลการดำเนินงานและการตกแต่งกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 50 The Relationship between the Audit Quality and Debt Ratios on the Firm Performance and Earning Management on the Stock Exchange of Thailand: SET 50	613
กุลธิดา ศรีเผือก และ จิรพงษ์ จันทรงาม <i>Kultida Sripuak and Jirapong Channgam</i>	
ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชี กับผลการดำเนินงาน และการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้าง ของกลุ่ม SET50 ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย The Relation between Corporate Governance and Audit Quality with the Performance and Profit Decoration by Total Accrual of Set 50 in the Stock Exchange of Thailand	626
พุมพงศ์ ภูมิมะภูติ และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ <i>Phoomphong Bhumabhuti and Kanoksak Sukwatanasinit</i>	

ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สิน ที่มีต่อผลการดำเนินงาน และการตกแต่งกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 50

The Relationship between the Audit Quality and Debt Ratios on the Firm Performance and Earning Management on the Stock Exchange of Thailand: SET 50

กุลธิดา ศรีเผือก¹ และ จิรพงษ์ จันทรงาม²

Kultida Sripuak¹ and Jirapong Channgam²

หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม^{1,2}

School of Accountancy, Sripatum University, Thailand^{1,2}

E-mail: yaizing5@gmail.com¹

Received: July 4, 2023

Revised: December 26, 2023

Accepted: December 27, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มดัชนี SET 50 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2562-2564 รวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 150 ข้อมูล นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ซึ่งสถิติเชิงอนุมานแบ่งเป็น การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 พบว่า คุณภาพการสอบบัญชี ด้าน ขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานด้าน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนคุณภาพการสอบบัญชีด้านระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ อัตราส่วนหนี้สินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์ทางลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และ 2) ผลความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 พบว่า คุณภาพการสอบบัญชี ด้าน ขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตกแต่งกำไรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในขณะที่ที่คุณภาพการสอบบัญชีด้านระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้าและอัตราส่วนหนี้สินไม่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การตกแต่งกำไร, ผลการดำเนินงาน, คุณภาพการสอบบัญชี, อัตราส่วนหนี้สิน

Abstract

This research aims to study the relationship between the quality of accounting audits and the debt-to-equity ratio on the performance of registered companies in the Stock Exchange of Thailand's SET50 group. Additionally, it examines the relationship between the quality of accounting audits and the profitability of registered companies in the Stock Exchange of Thailand's SET50 group. This quantitative research collects financial data from financial statements (Form 56-1) and the database of the Stock Exchange of Thailand's SET50 index between 2019-2021. A total of 150 data points were used for the study. The data was analyzed using statistical techniques such as correlation and regression analysis, with statistical significance set at 0.05 to test the research hypotheses.

The research findings indicate that 1) The relationship between the quality of accounting audits and the debt-to-equity ratio on the performance of registered companies in the Stock Exchange of Thailand's SET50 group shows that the size aspect of accounting firms has a positive correlation with the return on assets (ROA) and return on equity (ROE) at a statistically significant level of 0.05. However, there is no statistically significant relationship between the duration of being an auditor for client companies and their performance, the debt-to-equity ratio and the return on assets (ROA). Nevertheless, the debt-to-equity ratio negatively correlates with the return on assets (ROA) at a statistically significant level of 0.05. Still, it has no statistically significant relationship with the return on equity (ROE). 2) The relationship between the quality of accounting audits and the debt-to-equity ratio on the profitability of registered companies in the Stock Exchange of Thailand's SET50 group shows that the size aspect of accounting firms has a positive correlation with the profitability enhancement at a statistically significant level of 0.01. However, there is no statistically significant relationship between the duration of being an auditor for client companies and profitability, as well as the debt-to-equity ratio and profitability.

Keywords: Earning Management, Firm Performance, Audit Quality, Debt Ratios

บทนำ

จากเหตุการณ์ล้มละลายและการทุจริตภายในองค์กรหลายๆ เหตุการณ์ในอดีต เช่น กรณีการล้มละลายของบริษัท Enron และบริษัท WorldCom ที่เกิดจากการทุจริตโดยการตกแต่งกำไรซึ่งเป็นการแทรกแซงกระบวนการทำบัญชี ทำให้ตัวเลขในงบการเงินโดยเฉพาะผลการดำเนินงานของบริษัทเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดความเข้าใจผิดของผู้ใช้งบการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผลประโยชน์ส่วนตน Watts & Zimmerman (1990 , pp.131-156) ทำให้ราคาหุ้นเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนแอของตลาดทุน ดังนั้นเพื่อสร้างความเข้มแข็งของตลาดและทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อนักลงทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้สนับสนุนให้เกิดคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี (Audit Quality: AQ) ทำให้การตรวจสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนมีมาตรฐาน ความโปร่งใส และเป็นที่น่าเชื่อถือ จนเป็นที่ยอมรับให้เป็นสมาชิกขององค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี (Independent Audit Regulator: IFIAR) ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานรายงานทางการเงินโดยปรับปรุงให้อิงกับมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ และมีการกำหนดคุณภาพของข้อมูลบัญชีอย่างชัดเจนส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงิน คุณภาพการสอบบัญชีจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือ

และความโปร่งใสของงบการเงิน ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเชื่อมั่นในข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน ซึ่งบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ให้ความสำคัญกับคุณภาพการสอบบัญชี เช่น ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และความเชี่ยวชาญการสอบบัญชี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน

อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratios) เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการประเมินความเสี่ยงและแสดงถึงสถานะเศรษฐกิจ และผลการดำเนินงานของบริษัท การเกิดหนี้สินสูงอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความสามารถในการสร้างกำไรของบริษัท ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน เนื่องจากนักลงทุนจะให้ความสนใจกับบริษัทที่ผลประกอบการมีกำไร นี่อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารต้องการให้การใช้งบการเงินแสดงผลกำไรหรือแสดงผลประกอบการที่ดีเกินกว่าความเป็นจริง จากงานวิจัยของ Healy and Wahlen (1999, pp. 365-383) ให้คำนิยามของการตกแต่งกำไรว่า เกิดขึ้นจากการที่ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มหรือลดกำไรที่ได้รับตามหลักการบัญชี เพื่อให้ได้ผลตอบแทนหรือภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นในรายงานทางการเงิน

ผลการดำเนินงานของบริษัทเป็นกระบวนการในการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบริษัท Al-Matari, Al-Swidi and Bt Fadzil, (2014) แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งนักลงทุนมักใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของกิจการเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินมีความสำคัญอย่างยิ่งในการประเมินผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและการตกแต่งกำไรของบริษัท การศึกษานี้อาจสามารถช่วยให้ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50

สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
- สมมติฐานที่ 2 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- สมมติฐานที่ 3 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตกแต่งกำไร
- สมมติฐานที่ 4 อัตราส่วนหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
- สมมติฐานที่ 5 อัตราส่วนหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- สมมติฐานที่ 6 อัตราส่วนหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตกแต่งกำไร

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory)

ทฤษฎีตัวแทนเป็นทฤษฎีที่รู้จักกันดีที่สุดในสาขาการวิเคราะห์ตลาดทุนและการเงินเพื่อให้เข้าใจและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของทรัพย์สินและตัวแทน ซึ่งเป็นบทความที่สรุปและพัฒนาแนวคิดของทฤษฎีตัวแทนให้มีความเป็นระบบและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น Jensen & Meckling (1976) ได้กล่าวถึงทฤษฎีตัวแทนว่า

ทฤษฎีตัวแทนจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของทรัพย์สิน (หรือผู้ถือหุ้น) ซึ่งมีบทบาทเป็นเจ้าของทรัพย์สิน และตัวแทน (ผู้บริหาร) ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานแทนเจ้าของทรัพย์สิน และพยายามเพิ่มผลกำไรและมูลค่าให้กับเจ้าของทรัพย์สิน ทฤษฎีนี้เน้นการตรวจสอบปัญหาที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวของตัวแทนและผลประโยชน์ของเจ้าของทรัพย์สิน ที่สามารถเกิดขึ้นได้เนื่องจากความไม่แน่นอน และข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของตัวแทนต่อผลประโยชน์ของเจ้าของทรัพย์สิน ตัวอย่างปัญหาตัวแทนที่เป็นที่รู้จักอย่างดีคือ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างตัวแทนและเจ้าของทรัพย์สินในเรื่องของการใช้ทรัพย์สินของบริษัท ซึ่งตัวแทนอาจมีความเสี่ยงในการลงทุนที่แตกต่างกับเจ้าของทรัพย์สิน และมีแรงจูงใจในการเพิ่มผลกำไรรวมโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยง เป็นสาเหตุให้เกิดการตกแต่งกำไรให้เป็นไปตามที่ผู้บริหารต้องการ ในทางกลับกัน เจ้าของทรัพย์สินสนใจในการรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สินและการลดความเสี่ยง ซึ่งอาจทำให้ตัวแทนไม่สามารถใช้ทรัพย์สินในกระบวนการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อเพิ่มผลกำไรได้ ดังนั้น เพื่อลดปัญหาตัวแทน วิธีการควบคุมและกำหนดกรอบในการทำงานของตัวแทน ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการกำหนดระบบรางวัลที่สอดคล้องกับความต้องการของเจ้าของทรัพย์สิน การตรวจสอบและบันทึกสิ่งที่ตัวแทนดำเนินการ รวมถึงการออกแบบโครงสร้างค่าตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับตัวแทน

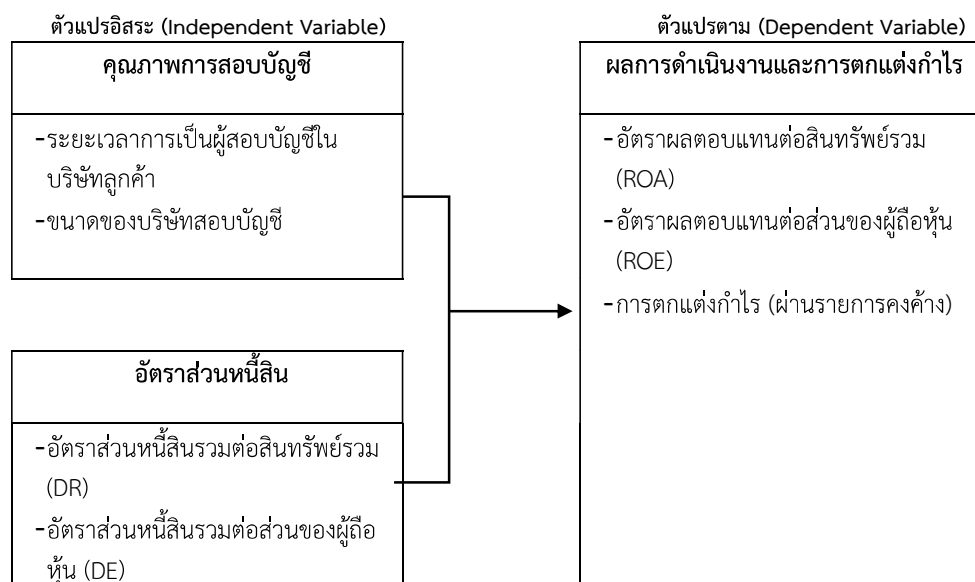
แนวคิดเกี่ยวกับการตกแต่งกำไร (Earnings Management) การตกแต่งกำไรคือการดำเนินการทุจริตโดยแสดงผลการดำเนินงานไม่ตรงตามความเป็นจริง กล่าวคือทำการบิดเบือนผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงเพื่อหลอกลวงผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้งบการเงินไม่ตรงตามความเป็นจริง ส่งผลให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเข้าใจผิดต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน รวมถึงมูลค่าที่แท้จริงของกิจการ เนื่องจากบุคคลจะมีความพึงพอใจต่อรายได้และกำไรและความกังวลต่อค่าใช้จ่ายและการดำเนินกิจการที่ขาดทุน ทำให้บริษัทหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ขาดทุนหรือมีผลกำไรต่ำกว่าที่ผ่านมาหรือต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุน ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของ Chung-Hua Shen and Hsiang-lin Chih, (2005) ที่พบว่า การตกแต่งกำไรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาจากแรงผลักดันจากความคาดหวังของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

ประเภทของการตกแต่งกำไร การตกแต่งกำไรโดยผ่านการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร สามารถอธิบายได้ 3 ประเภท (พิมพ์ชนก เกตุสุวรรณ, 2555) ดังนี้ 1) การตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้าง (Accrual Management) เป็นการตกแต่งกำไรโดยการเลือกใช้นโยบายบัญชีในการจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้างเพื่อปิดบังผลการดำเนินงานที่แท้จริง 2) การตกแต่งกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการธุรกิจ (Real Activities Manipulation) เป็นการตกแต่งกำไรที่เกิดจากการกระทำของผู้บริหาร เพื่อบิดเบือนผลการดำเนินงานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการรับรู้รายการ เช่น เลื่อนหรือเร่งเวลาในการรับรู้รายการขาย เลื่อนหรือเร่งการลงทุนในการวิจัยหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นต้น 3) การตกแต่งกำไรด้วยวิธีการอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างและการตกแต่งกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการธุรกิจ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี Palmrose (1988) ได้แสดงความเห็นในมุมมองการใช้หลักประกันและความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้งบการเงินโดยให้นิยามว่า “การตรวจสอบ คือ การให้หลักประกันในรายงานทางการเงินและคุณภาพการสอบบัญชีโดยมีความน่าจะเป็นที่รายงานทางการเงินไม่มีข้อมูลที่ขัดกับข้อเท็จจริง” คุณภาพการสอบบัญชีในด้านระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้านั้น ในประเทศไทยให้ความสำคัญด้านความน่าเชื่อถือในมุมมองของนักลงทุน จึงได้บังคับให้หมุนเวียนผู้สอบบัญชีและสำนักงานบัญชีหลักทุก ๆ 5 ปี โดยมากกว่าการตรวจสอบและรายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชีจะมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ Inaam (2012) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีที่ใช้ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้าเป็นตัววัดการตกแต่งกำไรพบว่ามีความสัมพันธ์กัน และคุณภาพการสอบบัญชีด้านขนาดของบริษัทสอบบัญชีมีงานวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของบริษัทสอบบัญชีที่มีต่อการตกแต่งกำไร สนับสนุนขนาดของบริษัทสอบ

บัญชีที่เป็น Big 4 เช่นจากงานวิจัยของ Krishnan (2003) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนของหุ้นและรายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจที่ตรวจสอบโดยบริษัทที่เป็น Big 4 ดีกว่าบริษัทที่ตรวจสอบโดยบริษัทที่ไม่ใช่ Big 4

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษามุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อผลการดำเนินงานและการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 50 ซึ่งเป็นตัวอย่างที่สะท้อนภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์ไทย การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงินและรายงานทางการเงิน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 50 จำนวน 50 บริษัท ที่มีผลการดำเนินงานและข้อมูลรายงานทางการเงินย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2562 - 2564 ได้จำนวนข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 150 รายบริษัทรายปี (Firm years)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นกระดานทำการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินและรายงานทางการเงินรายปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET50

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกำหนดวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า และมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลงบการเงินและรายงานทางการเงิน ข้อมูลของตัวแปร ประกอบด้วย 1.ตัวแปรอิสระ คือ 1.1 คุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า และขนาดของบริษัทสอบบัญชี 1.2 อัตราส่วนหนี้สิน ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม DR และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น DE 2.ตัวแปรตาม คือ 2.1 ผลการดำเนินงานประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2564

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสำหรับการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้จากงบการเงินแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานประจำปี จากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยบันทึกไว้ใน Microsoft office excel เพื่อให้สามารถนำตัวแปรตามที่กำหนดไว้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเบื้องต้น และสถิติเพื่อค้นหาความสัมพันธ์ของตัวแปรแบบพหุคูณสหสัมพันธ์ และสถิติที่ใช้สำหรับการวิจัยในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 ได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีด้านระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า และด้านขนาดของบริษัทสอบบัญชี ที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และการตกแต่งกำไร (รายการคงค้างทางบัญชี)

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 ได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และการตกแต่งกำไร (รายการคงค้างทางบัญชี)

ได้ผลการทดสอบทางสถิติข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient analysis) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปร

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า	150	.00	1.00	.9667	.1801
ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	150	.00	1.00	.8867	.3181
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	150	.00	.90	.5333	.2363
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	150	.00	8.54	2.0101	2.03056
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	150	-9.45	27.20	7.1253	6.1719
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	150	-30.06	57.58	12.1824	12.2835
การตกแต่งกำไร	150	-214.6128	353.1244	-140.3912	392.3384

ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาโดยเฉลี่ยตั้งแต่พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ.2564 เป็นดังนี้ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ขนาดของบริษัทสอบบัญชี อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และการตกแต่งกำไร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.9667, 0.8867, 0.5333, 2.0101, 7.1253, 12.1824 และ -140.3912 ตามลำดับ ค่าต่ำสุดที่ 0.00, 0.00, 0.00, 0.00, -9.45, -30.06 และ 214061280.00 ตามลำดับ และค่าสูงสุดที่ 1.00, 1.00, 0.90, 8.54, 27.20, 57.58 และ 353.12444 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

	ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า	ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า	1			
ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	.168*	1		
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	.040	.124	1	
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	.008	-.048	.277**	1

หมายเหตุ : ** ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ขนาดของบริษัทสอบบัญชี อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง

-0.048 ถึง 0.277 ซึ่งน้อยกว่า 1 แสดงว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงสามารถนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสมการถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis) ได้ผลการทดสอบดังนี้

1) สมมติฐานที่ 1 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีกับผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	8.703	2.875		3.027	.003		
	ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า	-4.948	2.800	-.144	-1.767	.079	.972	1.029
	ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	3.615	1.585	.186	2.280	.024*	.972	1.029

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่ขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) สมมติฐานที่ 2 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีกับผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	13.473	5.729		2.352	.020		
	ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า	-8.216	5.578	-.120	-1.473	.143	.972	1.029
	ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	7.502	3.159	.194	2.375	.019*	.972	1.029

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่ขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) สมมติฐานที่ 3 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตกแต่งกำไร

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีกับการตกแต่งกำไร

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	-25.3193	17.3994		-1.455	.148	
	ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า	-29.7688	16.9410	-.137	-1.757	.081	.972
	ขนาดของบริษัทสอบบัญชี	45.1768	9.5931	.366	4.709	.000*	.972

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ไม่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่ขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตกแต่งกำไร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4) สมมติฐานที่ 4 อัตราส่วนหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินกับการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	7.835	1.284		6.101	.000	
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	2.730	2.981	.104	.916	.361	.479
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-1.077	.347	-.354	-3.105	.002*	.479

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5) สมมติฐานที่ 5 อัตราส่วนหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินกับการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	9.801	2.648		3.701	.000	
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	8.420	6.147	.162	1.370	.173	.479
	อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-1.049	.715	-.173	-1.467	.145	.479

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6) สมมติฐานที่ 6 อัตราส่วนหนี้สิน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตกแต่งกำไร

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินกับการตกแต่งกำไร

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1							
(Constant)	-1.6980	8.2751		-.205	.838		
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	-8.5049	19.2103	-.051	-.443	.659	.479	2.088
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-3.8833	2.2352	-.201	-1.737	.084	.479	2.088

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สิน ที่มีต่อผลการดำเนินงานและการตกแต่งกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 50 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า 1) คุณภาพการสอบบัญชีด้านขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะพันธุ์ ฤณพุทฺธม (2561) ได้ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ คุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานผ่านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทถูกค่าส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในทิศทางตรงข้ามแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนขนาดของบริษัทสอบบัญชีมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัท เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Fooladi & Shukor (2012) ที่ได้ทำการศึกษาผลกระทบของคณะกรรมการบริษัทและคุณภาพการสอบบัญชีและผลการดำเนินงานของบริษัทในประเทศมาเลเซีย พบว่าบริษัทที่ถูกตรวจสอบด้วยบริษัทสอบบัญชีกลุ่ม Big4 มีผลกระทบในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าบริษัท 2) คุณภาพการสอบบัญชีด้านขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะพันธุ์ ฤณพุทฺธม (2561) แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พัชรพล ศรีเพชร (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริการเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 ที่พบว่า ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนมูลค่าหุ้น 3) คุณภาพการสอบบัญชีด้านขนาดของบริษัทสอบบัญชี

มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตกแต่งกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพิชญา ไทยจินดา (2563) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพงานสอบบัญชีและคุณภาพของรายงานทางการเงิน(การบริหารกำไร) กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนที่ถูกจัดอันดับ 100 อันดับแรกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) พบว่า ขนาดของสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.1

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า 1) อัตราส่วนหนี้สินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งถึงแม้ผลการทดสอบจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อยู่ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของงานวิจัยของ ภูษณิศา ส่งเจริญ (2564) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในทิศทางตรงกันข้าม (เชิงลบ) 2) อัตราส่วนหนี้สินไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ อินตะไชยวงศ์ (2555) ได้ศึกษา ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการต่อผลการดำเนินงานของบริษัท กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า แม้อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน จะมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) แต่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับ 3) อัตราส่วนหนี้สิน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตกแต่งกำไร จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า อัตราส่วนหนี้สินไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตกแต่งกำไร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุตินันท์ ดำเนินศิลป์ (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการก่อหนี้กับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีหลักทรัพย์ SET 100 พบว่าการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการก่อหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกำไรแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า คุณภาพการสอบบัญชีด้านขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานและการตกแต่งกำไร ผู้ใช้การเงินหรือนักลงทุนสามารถใช้เป็นเกณฑ์เลือกพิจารณาตัดสินใจเลือกในการลงทุน

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการควบคุมอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่ให้สูงมากเกินไปเพราะอาจทำให้เกิดการขาดสภาพคล่องทางการเงินและนักลงทุนอาจใช้ตัวเลขอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในการประเมินผลตอบแทนจากการลงทุน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อการดำเนินงานและการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET50 นี้เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลช่วงเวลาจากปี พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2564 เท่านั้น มิได้คำนึงถึงข้อมูลในด้านอื่นที่

อาจส่งผลต่อตัวแปร เช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพการเมือง เป็นต้น ดังนั้น สำหรับผู้ที่จะใช้งานวิจัยนี้ในอนาคตควรขยายขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง และพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชูตินันท์ ดำเนินศิลป์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการถือหุ้นกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนีหลักทรัพย์ SET 100* (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณรงค์ศักดิ์ อินตะไชยวงศ์. (2555). *ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทกรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปิยะณัฐ ฤนพุดม. (2561). *ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ คุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานผ่านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พัชรพล ศรีเพชร. (2563). *ความสัมพันธ์ของการบริการเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100* (การค้นคว้าอิสระบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พิมพ์ชนก เกตุสุวรรณ. (2555). *การตกแต่งกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการธุรกิจเพื่อ บรรลุเป้าหมายกำไร*. วารสารวิชาชีพบัญชี, 8(22), 82-92.
- ภูษณิศ ส่องเจริญ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วารสารรัชตภาคย์, 15(38), 30-41.
- สุพิชญา ไทยจินดา. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพงานสอบบัญชีและคุณภาพของรายงานทางการเงิน(การบริหารกำไร) กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนที่ถูกจัดอันดับ 100 อันดับแรกในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100)* (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Al-Matari, E.M., Al-Swidi, A.K. and Bt Fadzil, F. H. (2014). The Measurements of Firm Performance's Dimensions. *Asian Journal of Finance & Accounting*, 6(1), 24-49.
- Chung-Hua Shen and Hsiang-Lin Chih. (2005). Investor protection, prospect theory, and earnings Management: An international comparison of the banking industry. *Journal of Banking and Finance*, 29, 2675–2697.
- Fooladi, M., Shukor, Z.A. (2012). Board of Directors, Audit Quality and Firm Performance: Evidence from Malaysia. National Research & Innovation Conference for Graduate Students in Social Sciences. *Istanbul. Turkey*.
- Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting horizons*, 13(4), 365-383.

- Inaam, Z., Khmoussi, H., & Fatma, Z. (2012). Audit Quality and Earnings Management in the Tunisian Context. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 2(2), 17-33.
- Jensen M. and Meckling W. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3, 305-360.
- Krishnan, J., Li, C., & Wang, Q. (2013). Auditor Industry Expertise and Cost of Equity. *Accounting Horizons*, 27(4), 667-691.
- Palmrose, Z.-V. (1988). An Analysis of Auditor Litigation and Audit Service Quality. *The Accounting Review*, 63(1), 55-73.
- Watts, R., & Zimmerman, J. (1990). Positive accounting theory: a ten year perspective. *The Accounting Review*, 65 (1), 131-156.